

Primorski dnevnik

Postna plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

TRST, nedelja 20. avgusta 1961

Leto XVII. - Št. 197 (4971)

EDINA POT

Prve, še slabotne in nedoločene zahteve po ureditvi berlinskega vprašanja s pogajanjimi obtožbami in protiožbami, ki so jih sprožili nedavni ukrepi vlade Nemške demokratične republike. Argumenti razuma so začeli, se zdi, ponovno bledeti pred bučno, toda vtolno argumentacijo, ki operira s kategorijami prestiža in moči. Temperatura raste, krivulja napetosti se dviguje, nasprotniki pogajanj pa triumfirajo v vlogi prekrokov, ki so vedeli že vse vnaprej.

Dejansko se ni nič spremenilo v značaju krize, v kateri je Berlin samo ena, čeprav zelo važna komponenta: nič se ni spremenilo glede na njene nevarne implikacije, nič se ni spremenilo v motivih in namenu neposredno angažiranih čimteljev; zato se konec koncev nič ne spreminja tudi glede na metode, ki bi jih morali uporabiti, da bi našli rešitev. Še vedno potrebujemo korenitem znižanju temperature, potrebo, da se pretrga iste strme spirale, ki znanjumejo dviganje napetosti na bedalje višje stopnje. Nevarnost je med drugim zlasti ta, da se v bitnih akcij in reakcij, v labirintu zapletenega taktičnega, temeljnega na predpostavkah, ki se utegnejo izkazati za netočne, težko nazorstvo nad potjo od dogodkov, in da se ne uspeva znano odvijati po nekakšni svoji nedoumljivi in morda tragični notranji logiki.

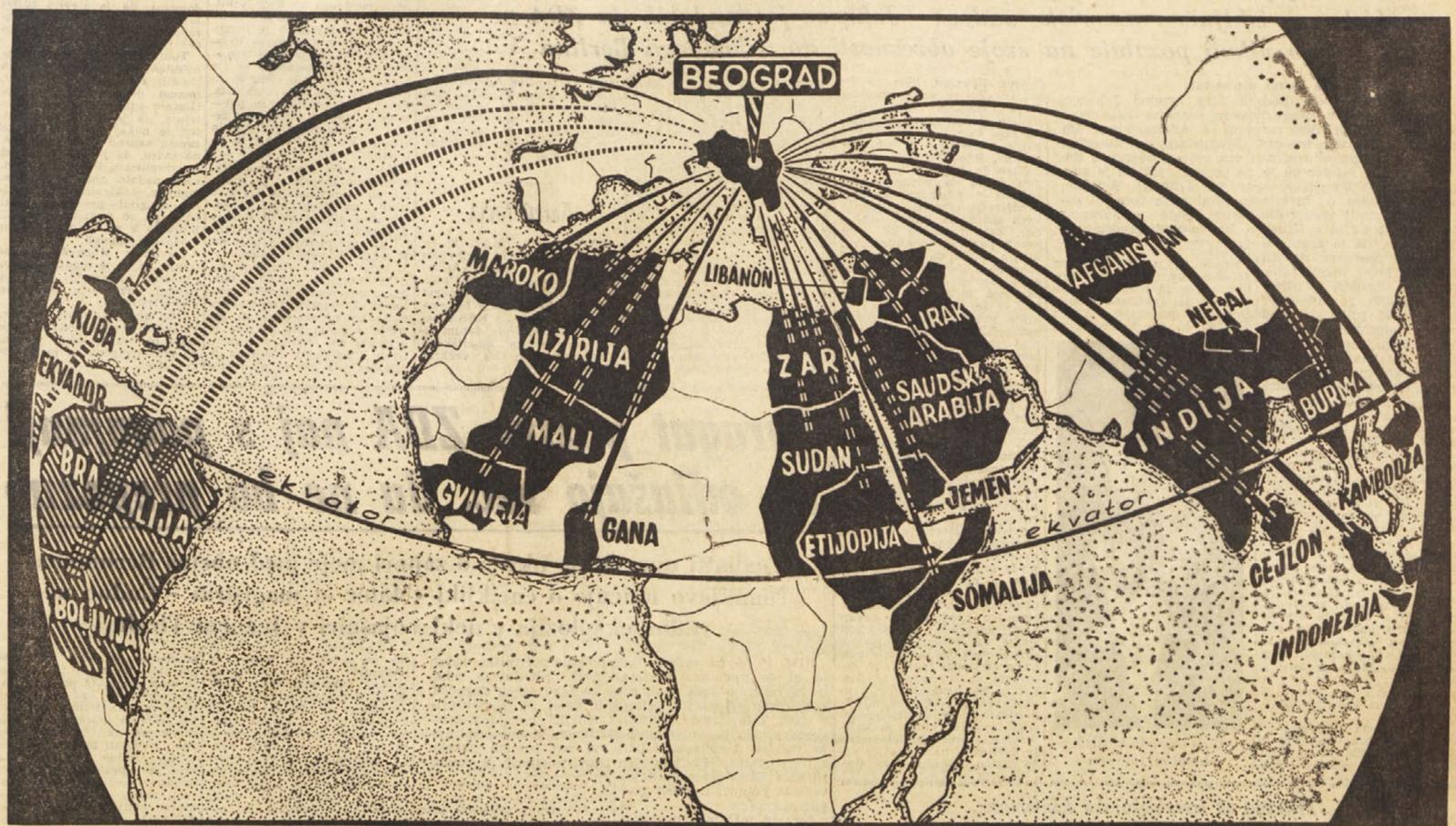
Sprito te nevarnosti Evropa in svet nimata razlozila, da bi se ukvarjala z razvozlavljanjem tega zamotanih vloga pravnih, motov, ki se pojavljajo v zvezi z berlinsko krizo, temveč velikih nacel — pa naj govore o njih kolikor hočejo — ampak mnogo bolj krozičnih političnih koristik. Ne da bi se sedaj spumetratno nasprotnih argumentih ali o vprašanju koristik izvedo, kaže znova opozoriljubni naporov, ki se morajo upreti narasli stihljivi hladne vojne.

To je tembolj potrebno, ker je mogoče različno čustiti poskuse, da bi sklep vlade Nemške demokratične republike o omejitvah razvozlavljanju po Zahodnem Berlinu izkoristili za po-

slabšanje odnosov med Vzhodom in Zahodom na najširšem področju. Kanceler Adenauer snuje akcije, ki bi imele takšen učinek, med drugim tudi ukrepe gospodarskega pritiska, ki bi jih po njegovem lahko stopnjevali do popolne prekinitve gospodarskih stikov z Vzhodom. Predsednik zahodnonemške vlade zahteva, naj bi porušili tiste mostove polovičarske, slabokrvne, nepopolne koeksistence, ki so jih zgradili v zadnjih nekaj letih, ki pa so kljub vsemu ostali še do neke meje prehodni tudi v izjemno kritičnih obdobjih. Pri tem govori v imenu Zahoda kot celote, nastopa kot tolmáč njegovih pamenov, obenem pa je storil, namerno ali po naključju, medvedjo uslugo svojim poskusom, da bi zboljšal svoj politični in moralni položaj — z izjavo, da je razpravljaj o gospodarskih sankcijah, še preden je bil objavljen sklep vzhodnonemške vlade Znova se je pokazalo, da pomenijo presenetljivi Adenauerjevi »upi« o možnostih pogajanj zgolj samovšečno, po vsej verjetnosti predvollno fasado, za katero se naprej deluje mehanizem zaviranja normalnejšega sodelovanja v Evropi, razdeljeni na bloka.

Metoda reševanja te krize bi morala biti ravno nasprotna tistemu, za kar se zavzema Adenauer. Namesto širiti področje spopadov — sistematsko ožiti ga in lokalizirati. Upravičeno bi se lahko vprašali, ali velja koristiti miru žrtvovati določeni, v skrajni črti lokalnim koristim in ambicijam, ali pa bi nasprotno raje žrtvovali nekaj teh ambicij v prid miru? Za večino človeštva ni v tem nikake dileme. Čas je, da bi se tudi berlinske krize tako lotili in da bi demonstracije velikih besed, obtožb in groženj zamenjali s tišjim, potrpežljivim, zato pa neprimerno koristnejšim pogajanjem. Ni to problem, da bi že sedaj vnaprej določili formulo za sporazum, ampak da bi sprejeli edino možno pot in metodo, po kateri bi dosegli sporazum. Predpisovati rešitev bi pomenilo skoraj isto kakor delovati brez spoznavljanja. Zahteva trenutka so pogajanja, osredotočena na to, da bi onemogočili, da se berlinska kriza spremeni v povod za spopad z nedoglednimi posledicami.

G. A.

Čez dobrih deset dni se bo začela v Beogradu velika konferenca poglavarjev in predsednikov vlad izvenblokovskih držav. Ta konferenca spada prav gotovo med najbolj pomembne mednarodne sestanke in je postala še bolj pomembna zaradi vedno večje mednarodne napetosti, ki se je v zadnjem tednu zaostrija zlasti v Berlinu. Doslej se je prijavilo skoraj 20 držav. Največja med njimi je Indija s skoraj 400 milijoni prebivalstva, najmanjša pa Libanon z 1 milijonom in pol. Številčno prevladujejo države, ki so večje od Jugoslavije. Po površini so manjše od Jugoslavije samo Gana, Jemen, Kambodža, Kuba, Nepal, Cejlon in Libanon. Če primerjamo, koliko prebivalstva odpade na dežele, ki se bodo 1. septembra sestale v Beogradu, s prebivalstvom obeh blokov, potem lahko ugotovimo, da odpade na zahodni blok 18 odstotkov, na vzhodni blok 32 odstotkov, na dežele izven blokov pa okrog 50 odstotkov prebivalstva. Vendar pa so številne izvenblokovske dežele nerazvite in zaradi tega odpade na zahodni blok 60 odstotkov svetovne proizvodnje, na vzhodni blok 27 odstotkov, na izvenblokovske dežele pa samo 13 odstotkov svetovne proizvodnje. Prav zaradi tega je borba za mir in koeksistenco istočasno tudi borba proti zaostalosti v velikem delu sveta.

Na konferenci bodo štiri uradni jeziki: arabščina, francoščina, angleščina in španščina. Arabščina bo prvič v zgodovini uradni jezik na tako važni mednarodni konferenci, ker je skupina arabskih držav zelo močna. Sicer pa bo vsakemu delegatu omogočeno, da bo govoril v svojem jeziku, ker bodo prevajalci njegov govor takoj prevedli na vse štiri uradne jezike. — V Beogradu je že začel izhajati v vseh štirih jezikih poseben časopis pod naslovom »Beograjska konferenca« in organizatorji so poskrbeli tudi za posebno značko, jugoslovanska pošta pa bo izdelala serijo spominskih znamk. — Med udeleženci bodo najvidnejši vodilni politiki sveta, od katerih omenjamo samo imena: Tito, Nehru, Sukarno, Nkrumah, Naser, Haile Selasie, Sukarno, Sihanuk — imena, ki jih prav vsak dan srečujemo na prvih straneh svetovnega tiska. Zaradi tega prihajajo izjave in pozitivne ocene beograjske konference izvenblokovskih držav ne samo s strani državnikov in političnih delavcev, ki ne simpatizirajo z razdelitvijo sveta na bloke, temveč tudi od precejšnjega števila tistih politikov, ki pripadajo enemu ali drugemu bloku. Zlasti v zadnjem času se vedno bolj množijo izjave, da pomeni beograjska konferenca skoraj edino upanje za zmanjšanje mednarodne napetosti in za ohranitev miru v svetu. — Konferenco bo spremljalo najmanj 40 radijskih postaj ter nacionalnih in mednarodnih radijskih in televizijskih družb, ki bodo svoje naračnike vsak dan sproti obveščale o delu sestanka. Doslej prijavljene novinarje pa je že čez 700.

Komaj dva dni po predložitvi zahodnih not proti ukrepom Vzhodne Nemčije

Vlada ZSSR zavrnila včeraj protestne note zahodnih velesil v zvezi z ukrepi v Berlinu

«Zahodni Berlin so spremenili v središče subverzivne dejavnosti, sabotaze in vohunstva; v središče političnih in gospodarskih provokacij proti vzhodnim Nemcem, ZSSR in drugim socialističnim deželam» - Ojačenje vojaških posadk v zahodnem Berlinu

MOSKVA, 19. — Komaj 48 ur po prejemu note ZDA v zvezi z znanimi ukrepi vzhodnonemških oblasti v vzhodnem Berlinu, je sovjetska vlada že odgovorila danes na to noto. Kakor javlja agencija «Tass», sovjetska vlada je v odgovoru na »povsem razumne in podpirane akcije« vzhodne Nemčije, ki je uvedla učinkovito nadzorstvo na meji zahodnega Berlina, z namenom, da prepreči sabotažno dejavnost, ki jo je to mesto vodilo na škodo demokratične Nemčije in drugih dežel socialističnega tabora. V noti se zatrjuje, da so »sprejeti ukrepi v skladu s pravicami, ki jih mora vsakršna suverena država izvrševati v obrambi svojih koristi«. «Zahodni Berlin — nadaljuje nota — so spremenili v center subverzivne dejavnosti, sabotaze in vohunstva, v center političnih in gospodarskih provokacij proti vzhodnim Nemcem, Sovjetski zvezi in drugim socialističnim deželam.» Položaj se je stopnjeval do take mere, pravi nota — da je zahodni Berlin postal sedež tako imenovanega ameriškega odbora za osvoboditev narodov Rusije.

Ko pripominja, da je vlada ZDA v svoji noti od 17. t.m. označila ukrepe Vzhodne Nemčije za »kršitev četrtnega statusa Berlina«, sovjetska nota zatrjuje, da je »treba imeti izreden čut za humor ob zatrevanju, da so dejavnosti, ki jih vrše v zahodnem Berlinu, v skladu s četvernimi obveznostmi«.

Sovjetska nota poudarja, da je vlada NDR uvedla znane ukrepe »skladno z navodili dežel članic varšavskega pakta, ki hočejo zavarovati in nadzorovati meje NDR z zahodnim Berlinom«. ZSSR »odklanja ka-

mirovne pogodbe z Nemčijo in normalizacija — na tej podlagi položaja — v zahodnem Berlinu, ne bodo v nasprotju z interesi katerekoli zainteresirane stranke in bodo mogli prispevati k stvari miru in varnosti vseh narodov«.

Sovjetska nota nadaljuje z zatrjevanjem, da so skupni program štirih velesil za demokratizacijo življenja v Nemčiji na miroljuben način uresnili samo na ozemlju Vzhodne Nemčije.

Zahodna Nemčija pa se je razvijala po poti militaristične obnove — izjavlja nota — in šovinistične in revanšistične sile, nevarne za stvar miru in ki so navdihovale in organizirale nacistični napad, ponovno cvetjejo v Zahodni Nemčiji. Zahodne velesile so to podpirale in so tako grobo kršile vse temeljne predpise četrtnega sporazuma povojne dobe. Sklepanje zahodnih velesil na zavezniške sporazume — pravi nota —

je nepomembno, ker so bili ti sporazumi sklenjeni za razdobje okupacije Nemčije in za cilje te okupacije.

Marsikaj se je spremenilo v teh poslednjih 16 letih in pol — nadaljuje sovjetska nota — že sam videz Nemčije se je spremenil. Na tem ozemlju sta nastali dve neodvisni državi. Nihče nima pravice vmešavati se v zadeve teh dveh nemških držav, dokler bosta delovali v svojem notranjem pravnem območju. Če zaščitni ukrepi na meji

Vzhodne Nemčije povzročijo mestnemu prebivalstvu nekaterečasne neprijetnosti — zaključuje sovjetska nota — pada odgovornost za tako stanje povsem na okupacijske oblasti in na vlado Zahodne Nemčije.

Podobna note je vlada ZSSR izročila tudi predstavnikom britanske in francoske vlade.

Poveljstvo ameriških čet v Heidelbergu (Zahodna Nemčija) je javilo, da je danes ob 6. zjutraj odpotoval kontingent 1.500 ameriških vojakov, ki so jih poslali v zahodni Berlin kot ojačenje. Isto poveljstvo dodaja, da kontingent ameriških vojakov potuje na svojih vojaških motoriziranih sredstvih in da bo danes prenočil na področju Brunswicka, preden bo jutri zjutraj prekorčil pri Helmstedtu mejo med obema Nemčijama. Kontingentu poveljuje polkovnik Glover Johns. Prihod v Berlin je predviden za jutri zjutraj.

Pentagon je danes objavil, da ta kontingent, ki so ga poslali v Berlin, da bi ojačili ameriško posadko v tem mestu, pripada eni od petih ameriških divizij, ki se sedaj nahajajo v Nemčiji. Glasnik Pentagona je s tem v zvezi izjavil, da bo omejen kontingent prekorčil ozemlje Vzhodne Nemčije po avtostradi Helmstedt - Berlin, da pa s tem v zvezi ne pričakuje nobenega posega vzhodnonemških oblasti, da bi

7 dni v svetu

Berlin in vprašanje Nemčije

V noči od pretekle nedelje na ponedeljek se je spor okrog Berlina nenadno zaostri, ker je vzhodnonemška vlada sprejela vrsto ukrepov, s katerimi je v praksi ukinila osebni promet iz vzhodnega dela mesta v zahodni del Berlina, ki spada v pristojnost zahodnih velesil. Te velesile (namreč ZDA, Velika Britanija in Francija) zastopajo v zahodnem Berlinu njihovi vojaški poveljniki, v vzhodnem delu mesta pa zastopa Sovjetsko zvezo polkovnik Solovjev.

Omejitev osebnega prometa iz vzhodnega sektorja Berlina so v zahodnih političnih krogih sicer pričakovali, ker je le posledica sklepa, ki so ga države varšavskega pakta sprejele na nedavnem sestanku, da bi zavrnila pojava begov, da bi zavrnila pojava begov, da bi zavrnila pojava begov. Toda kljub temu da je bil ta pojav dokaj neprijetnega značaja za vzhodni blok, pa ni bil ta pojav glavni vzrok za dejansko blokado vzhodnega sektorja Berlina. Glavni vzrok je okoliščina, da SZ in ostale države vzhodnega bloka smatrajo, da je končno prišel čas, da se pristopi k reševanju vprašanja, ki so v Nemčiji posledica druge svetovne vojne in ki s svojočasnostjojo zastopajo odnose med Vzhodom in Zahodom ter stopnjujejo mednarodno napetost. SZ hoče odpraviti sedanjostčasnost in doseči stabilizacijo političnega položaja s tem, da se sklene mirovna pogodba z obema Nemčijama, vprašanje zadržuje pa naj se prepusti vladama Zahodne in Vzhodne Nemčije, da sami najdeta način, kako naj se združita; zahodni Berlin pa naj bi postal demilitarizirano svobodno mesto.

Do sedaj so se zahodne velesile upirale temu sovjetskemu načrtu, ker so hotele izvesti svojega koristne zase te zadržati, in s tem v zvezi niso s svoje strani podzele nobenega koraka, da bi zavrle razvoj militarizma in revanšizma v Zahodni Nemčiji. Po uvedbi ukrepov o omejitvi osebnega prometa iz vzhodnega sektorja Berlina so na Zahodu sicer dignili precejšen hrup, vendar pa je vse ostalo v glavnem le pri besednih protestih. Najprej so zahodni poveljniki v Berlinu protestirali pri sovjetskem po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

SENCNI DREVORED V POLETJU 1961

WILLIAM SAROYAN ŠIPE

Bill smo trije: Will (črno-...), Dan (mozoljčasti) in Stan (ostrizeni).

ne laži, in kako to, da se ni naredil bolj važnega. Saj bi si lahko izmislil milijon stvar...

Av gust Černigoj - od razstave do razstave

Nedavno je imel v Mariboru istočasno z Miro Pregelj razstavo tudi naš slikar prof. Avgust Černigoj.

kih linij, ki zapirajo razne kote, in se usmerjajo do temnih ploskev, ki čvrsto stojijo same zase, pa zopet do linij, ki se razstapljuje same v sebi.

Srce v ognju

(Zapisek ob razpravi)

Pravzaprav govori zgodba o sežganem človeku. In potem o spet prerjenem. Ogenj pa ga je uničil zato, ker se je bil prepričal proti ukazu; in da bo kazens bolj občutena, mora prej sam nabrati vse potrebno za grmado.

ka, da bi izvedela, kaj popotnika tako skrbno varuje v ruti, in ko zaspi, se to žensko neizkušeno srce sreča z moškim srcem, ki se je reklo ognja. Saj, ker ni mogoče drugače, ko da se ta hip zgodi čudež, še večji kakor tisti, ki se je najbrž zgodil, ko se je Odissej vrnil k Penelopi po tolikšnem potovanju, med katerim je moral celo v podzemlje, čeprav mu pa ni bilo treba umreti.

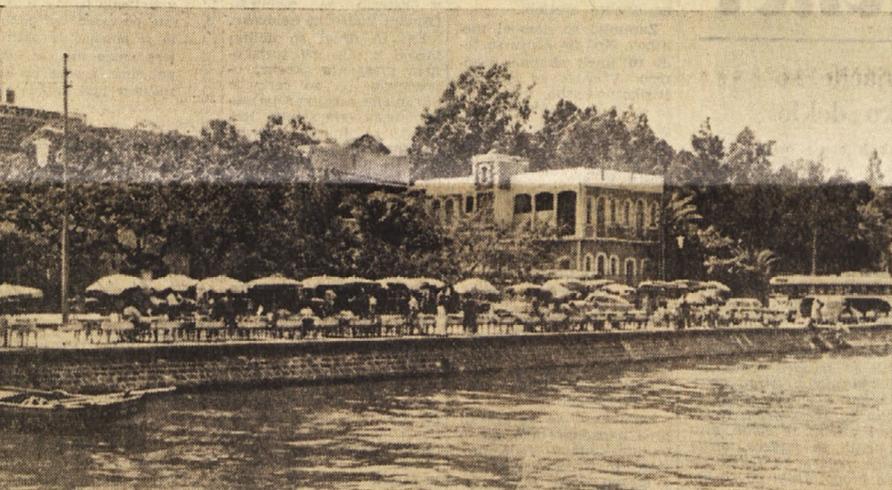
mu dajo piti. Krčevito fače, a ljudje ne razumejo, ujkajo ga, tolažijo ga, ono pa bo skoprnelo od žene. Zato rajši sto mučenjakov kakor novo rojstvo, pravi.

TUDI IZRAEL PRIREJA SVOJ GLASBENI FESTIVAL (26. 8. - 18. 9. 1961)

Mlada generacija izraelskih skladateljev se je uveljavila v mednarodni glasbi

Na mednarodnem glasbenem festivalu v Izraelu bodo nastopili svetovno znani glasbeniki

Mogoče je v zadnjem času prav Eichmannov proces zopet zbudil več zanimanja za izraelsko državo. Toda neglede na večje ali manjše zanimanje za to poveljno državno tvorbo, vlada v mednarodnem glasbenem življenju precejšnje zanimanje za letošnji mednarodni glasbeni festival v Izraelu, ki bo zajel konec avgusta in prvi dve tretjini septembra.

Tiberias (Izrael), pogled na obalo jezera

Izraelska država ima še le trinajst let in njena glasbena zgodovina — tudi če se upošteva doba kolonizacije — ne gre preko štirideset let. Vendar pa ima svoje korenine v zelo oddaljeni preteklosti in svojih navdihih črpa iz tako raznih duhovnih tokov, da predstavlja analiza njenih izvirnih izredno težavo.

Okrog leta 1930 najdemo v Palestini prve neodvisne skladatelje; mnogi so se oblikovali v zborih v kibucih in vseh. Pri najmlajši generaciji — tisti pod 50 leti — je lahko razlikovati med izraelskimi skladatelji dve različni šoli. Folkloristične tendence, kjer se za sodobnoevropski elementi pogloma umikajo vzhodnim tendencam, prevladujejo v začetku in skladbah večine izraelskih umetnikov, ki so prišli iz Vzhodne Evrope.

Razvoj zabodnega modernizma v dobi od 1920 do 1930 ter v naslednjih letih je viden v delu skladateljev, ki so prišli v Palestino iz Srednje in Vzhodne Evrope, kot Eric Walter Sternberg, Paul Ben Haim, Joseph Tal in Hanoch Jakobov.

Delih Josepha Tala in Odeona Partosa najdemo orientalske melodije ter zahodno formalno strukturo interpretirano z novim glasbenim duhom. Mlajši skladatelji razvijajo vzporedne ali skladbene svete, bo eden od koncertov posvečen skladbam mladih izraelskih avtorjev, ki bodo tako imeli prilžnost pokazati svoja dela ljubiteljem glasbe vsega sveta, ki bodo prišli v Izrael, da prisostvijo festivalu.

Med izraelskimi skladatelji je bil Paul Ben Haim, sedaj že zelo znan v inozemstvu, prvi, ki mu je uspelo prenesti v orientalsko-mediteransko atmosfero glasovne in glasbene oblike, ne da bi ustvarjal čisto folkloristično glasbo.

Na nacionalnem programu RAI bo danes ob 16,15 koncert leningrajskega simfoničnega orkestra. Pod vodstvom dirigenta Evgenija Mravinskega bo orkester izvajal Prokofjeva II. suito iz baleta Romeo in Julija op. 64, nato pa Čajkovskega V. simfonijo. (Slika je bila posneta lani v neki rimski koncertni dvorani)

Mnogi gojenci ter mlajši tovarši prvih izraelskih skladateljev, ki so se rodili v Izraelu in so rasti v neposrednem dotiku z najrazličnejšimi tradicijami, začno ceniti staro dediščino.

Najboljša dela izraelskih skladateljev imajo razen tega poseben, njim lasten značaj, ki je rezultat neposredne osebnih duhovnih izkušnje ter tipične atmosfere dežele in njenega duha. In v tem posebnem značaju lahko odkrijemo začetek dolocene in tipične oblike prave izraelske glasbe.

Na prvem mednarodnem glasbenem festivalu, ki se bo pričel v Izraelu 26. avgusta in na katerem bodo sodelovali solisti svetovnega slovesa, kot Pablo Casals, Rudolf Serkin, Eugene Istomin, Leonard Rose, Maureen Forrester, skladatelji kot Darius Milhaud, ansambli kot Budimpeštanski kvartet, izraelski filharmonični orkester, Komorni zbor iz Tel Aviva in zbor «Rinat» ter druga slavna imena iz glasbenega sveta, bo eden od koncertov posvečen skladbam mladih izraelskih avtorjev, ki bodo tako imeli prilžnost pokazati svoja dela ljubiteljem glasbe vsega sveta, ki bodo prišli v Izrael, da prisostvijo festivalu.

PABLO CASALS

Zgodba. Lahko bi rekli legenda. Mogoče bi celo povežali s pradavno sanjo o ponovnem rojstvu. A nima pomena. Prav tako ni potrebno, da je to povest o svetem Andreju in da sta dva popotnika Peter in Kristus. Prav tako, čeprav je vse to mikavno, ni da bi prav hoteli iskati povezavo z orijentalnim mitom, z rojstvom Zageja. Ne z egiptovskim Senzarizmom. Pomembno pa se nam zdi to, kako se sklozi tisoletja, iz srca Azije do Litve in Bretanije med ljudstvom širi bajka, ki ima v sebi poglavitno kul človeške srca; da bi samo dobrota bila vir novega spetja, novega rojstva. Zakaj takšen človek, tako preprosti človek, bi bil razumejši od navadnega, samo enkrat rojenega človeka, in znal bi ceniti in vrednotiti žiljenje.

A lahko se približamo še z druge strani. Z bolj današnje strani. In to tako, da povemo o duši, ki je zoprela v ognju zla, in peči človeške krutosti, in je zato človek osepel za vse, kar nemišleno snuje njegov ne človeški rod. Ko da je izdihnil in se njegovo telo brez duše potepa po brezpravnem svetu. Brez duše. A nekaj je v njem še živega, čeprav se ne javlja, kakor se ne javlja oddajna postaja, ki čaka na pesku zraven telesa, ki je na smrt ranjeno. In glej, ta mrtvi človek se zaradi tleče iskre, ki jo ima v sebi, prebudi od dotiku z dekliskim srcem. In je nov, kakor na novo rojen in moder. Bolj moder kakor vsi bratci modrece sveta.

Da. A lahko bi poverjali tudi na naš rod. Kolikokrat je bil na tem, da ga uničijo, da do kraja zgore, da ugasne še poslednji utrip v njegovem srcu. In to celo, ne da bi bil za kaj kriv. Da, morebiti prav zato, ker ni imel niti toliko močnatosti v sebi, da bi greh naredil. Saj, prav gotovo, sežgan, uničen bi bil, a prav takrat bi najbrž, našel novo klico življenja in z opetnim dihanjem nov pot. Res, res, tudi krični smo, če ga tako sodimo, če se tako sodimo, zakaj v dnehi, ko so gorele peči za človeška telesa dvajsetega stoletja, smo se uprli, smo naredili svoj slovenski greh, smo sprejeli smrt, da bi iz nje vstala pokončana postava, isker razum, ki ga je společo bogostvo srca. Vendar, ali smo si danes vneti tega novega rojstva? Je to rojstvo zvesto duhovno spočetju, ki ga je prekalil opej?

In nazadnje. Kar denimo, da je kljub vsem videzom, klub različnim veram, polveram in vericam, s pomočjo katerih si dunes krivimo usodo, še v skupni ljudski zavesti usledna ti ste prve slovenske držnosti v zgodovini. Recimo, da je ta občutek oblikovanja prvih vrstenc odrasle hrbenice latenten, zameglen. Vprašanje pa je vsekakor, ali je odrselno, da se to enkratno, če ne poznano doživite drznosti (in predrznosti) razcefrá v drobniakarstvu usakdanjosti, in partikularističnih dlakocestvih, v amorfnejem, neosebnejem, tistem, skromnem ždenju upokojeni duš?

Ker sežgani in prerajeni človek iz narodne zgodbe trdi, da bi se se in se pustil uničiti, če ga ne bi bilo strah hudih muk, ki jih mora prenesti komaj rojeno baje. Strašno ga že; in na noben način ne more razločiti ljudem, naj

mu dajo piti. Krčevito fače, a ljudje ne razumejo, ujkajo ga, tolažijo ga, ono pa bo skoprnelo od žene. Zato rajši sto mučenjakov kakor novo rojstvo, pravi.

Ampak, ali ni spet res, da človeka prav živega, prav hrepenenje srca privede do tega, da prekorači mejo pravil, ki jih je postavila nepesniška resničnost?

Takšne in tem podobne misli se porajajo človeku, ko prebira knjigo, ki jo je Slovenska Akademija znanosti in umetnosti izdala Milku Matičetovu. (1) In ker to branje ni branje strokovnjaka, ki bi ugotavljal resnost avtorja pri zbiranju iniači po Evropi, Afriki in tako naprej, bi v tem zapisku tudi ne hvalili primorskega znanstvenika za verno, potrpeljivo, natanko raziskovalno in primerjalno delo; zadovoljala bi pri tem omemba, da je knjiga sad četrstoletja zbiranja in iskanja. Rajši bi se tu mimogrede ustavili pri avtorjevem finem čutu pri izbiri svoje zgodbe. Gre pri tem za čisto pesniško (poleg znanstvenega) razmerje, ki ga ima Matičetov do oseb narodnih zgodb; nekakšno skoraj bi rekel, tako sožitje z njimi, in to je tako pristno in močno hkrati, da imamo občutek, ko da je bolj z njimi kakor z nami. In še bi rekel, čeprav ni nikjer nič napisanega o tem, da si avtor na tihem želi, da bi v resnici spet pripeljal te svoje krepke ljudi med nas, nas cepil nanje.

Tako nam ta knjiga, ki je polna številč, datumov, podčrtanih navedb, zaradi tega pravkar omenjenega duha ni nič težka. Kakor brevtir narodne misli je. Kakor pisani leksikon ljudske modrosti, žive domišljije, trdega naturalizma, lirčnih odtenkov; vse to pa zgolženo v miniaturnih podobah, v drobni mozaiki.

In slog? In jezik? No, nič novega ne odkrivamo; in odkar je prvi del velike zgodovine slovenske književnosti prinesel bogato izbiro beril iz nepisanega narodnega slovesa, je sleherna hvalnica na čast letemu odveč. Vendar je čas (naš tržaški čas) primeren, da se zavemo nekaterih resnic.

Da, rad priznam, da pišem te vrstice nedaleč od kraja, kjer je Matičetov prvič (1935 leta) slišal zgodbo o sežganem človeku od Toneta Mrčinovega s Koprive, kateremu tudi posveča knjigo. Res je, pravam, da pišem ta zapisek sredi borovcev in da bo kdo morebiti obsodil njegovega duha kot sad zdavnaj preživele bukolinice idilike.

Ne vem; a kot prepričan meščanski človek bi si kdaj tudi želel, da bi ta vovj pravkar pokošene otave, ki me zdaj vsega ovija, odnesel smrd na bencinu iz naše jekleno-cementne civilizacije.

A tukaj ne gre za to. Ob knjigi, v kateri je zbrana snov, za katero smo se nekoč pod črnim terorjem navduševali, se misli same po sebi vračajo nazaj. Zakaj če je v tistih dneh, ko je bila sodba izrečena nedoumno, učeča se mladina zasedla vasi z zapiscimi v rokah, skoraj kakor v sveti vni, da si pred popojom zagotovijo čisto besedilo narodovega testamenta, — potem je danes spet napočila ura, da se mladina zbere ob skrivnostih prestarega bogostva.

In nič ne drži, da bi motorno vozilo in televizijski aparat ne bila združljiva z iskanjem o globino. Vprašanje je samo o širini duha, o razmahu misli, o mnogostranosti čutenja, o pestrosti čustev.

In če naj povežemo z začetnimi utrinki, bi spet omenili zgodbo. Andrej se je držal ukaza, zato je bil kaznovan, pravi ta zgodba; vendar je potem spet zagledal luč sveta in sončna toplota mu je bila vna na razpolago. Odbarjen s posebnimi možnostmi, s prenovljenim razumom je užival ta svoj redki privilegij.

Ali ni v jedru to pouk drznosti? Ne bi lahko pobrali našega Andreja z Odissejem? In mi? Ali je muno, ali je za vse večne čase vneprej določeno, da bodi poglavitno vrhuna naše duše blaga skromnost, poglavitna svetloba naših oči diagonalen, plah pogled?

BORIS PAHOR

(1) — Milko Matičetov: Sežgani in prerajeni človek. Slovenska Akademija znanosti in umetnosti. Inštitut za slovensko narodopisje. Ljubljana 1961.

Vsaka dežela ima svojo privlačnost

Čudovita dolina Göreme

Umetnostno zgodovinski biser sredi Anatomskega višavja - Fantastične oblike skal, v katere so med 9. in 14. stoletjem pravoslavni menihi vklesali številne cerkvice in svoje domove

Naravne znamenitosti v Evropi so razpite, posebno če je vmes posega človeška roka, bodisi pred več tisoč desetletji kot v Altamiri in v južni Franciji, ali pa če gre samo za igro narave, kot je to pri nas v Postojnski jami. Vsaka dežela ima kakšno privlačnost, ki so jo v zadnjih desetletjih tako razkrili, da turist, ki tega ni videl, ne ve ničesar. Tu di Turčija ima svoje posebnosti, za katere pa, žal, ljudje ne vedo: ko se po naključju oziramo po nepopolni znanec odpravimo, na primer, v dolino Göreme, smo presenečeni. Odkrili smo nov svet — v negativu.

V turškem turističnem prostoru piše o dolini Göreme sledeče: «Nikjer na svetu ne zasledimo tako tesnega sodelovanja med naravo in človekom, kot v dolini Göreme. To je eno izmed svetovnih čud. Izlet bo za vsakogar eno največjih doživetij v Turčiji.»

Pisec teh vrstic se ni zmotil, kajti 20 km dolga dolina, z najfantastičnejšimi oblikami skal, v katere so med 9. in 14. stol. vklesali pravoslavni menihi številne cerkvice in svoje domove, vpliva na človeka tako presenetljivo, kot da bi

se preselili na drug planet. Narava in arhitektura sta v negativu. Voda je razbrazdala površino, kot da bi šlo za podzemski svet, menihi pa so vklesali cerkvice, kot da bi jih gradili od zunaj.

Dolina Göreme leži nekaj 300 km jugovzhodno od Ankare, v bližini pokrajinskega mesta Nevşehir. Približno 50 km proti vzhodu se dviga Perzijski vrh v višini 3918 m. Po svoji obliki spominja na ugasli vulkan. Geologi so ugotovili, da gre v dolini za razlito lavo, ki ji je kasneje voda iz Slanega jezera dala takšno čudovito obliko. (Slano jezero imenujejo Tuz Göli. Zato so Turki pri nas preimenovali staroslovnski Soli v TUZLO.) Kdaj se je to dogajalo, tega ne povedo, morda pa niso še niti tako temeljito raziskali, da bi lahko točno določili starost ene najlepših dolin na svetu.

Skale, ki jih najdemo v dolini v najčudovitejših oblikah, odsevajo najrazličnejše barve in so dokaj mehke, tako da lahko s preprostimi orodjem izkopljemo vanje luknje. Čeprav je zemlja slabo rodovita, saj sem videl med drugim krompir v pesku, živijo tod ljudje, delno v zgrajenih

hišah, delno pa celo kar v luknjah, ki so jih izdobil v skale.

Prvi pogled na dolino je najimpressivnejši. Nenadoma zagledate kakih deset skalnatih stožcev, v njih pa drobne črne četverkotnike. To so bivališča ali pa kapelice, ki so jih zgradili menihi. Še danes so cerkvice takšne kot nekoč, razen če ni narava porušila prednjih sten, ali pa sonce pobralo barv. Pripovedujejo, da so se v to dolino zatekli menihi, ki so si tukaj uredili domovanje. Vsega skupaj je takih cerkva in kapel 356. Nekatere so zelo dobro ohranjene. Način izgradnje kaže, da gre za bizantinsko arhitekturo. Čeprav so cerkvice vdolbne v skale in ne bi potrebovali tistih elementov, kot so jih pri gradnji cerkva — podporne stebre ali pa okna, da so cerkev osvetlili, so kljub temu napravili pravo kopijo resničnih cerkva.

Presenečeni ste, ko stopite v predverje, nato pa skozi ozka okrogla vrata v cerkev si treni ladjami in stebri. Kot pri resnični cerkvi je na koncu apsida, strop pa ima kupolo. Poleg tega najdete še vse druge elemente, ki so značilni za cerkev. Ponekod so

Prodajalci starega blaga pred trdnjavo v stari Ankari

stene poslikali, drugod pa so samo v rdeči barvi našli najenostavnejše ornamente s številnimi križi. Silikarije niso nič posebnega, saj jih niso izdelali mojstri. Podobne so bizantinski umetnosti, zasledimo pa tudi vpliv prejšnje hetske kulture. Freske so ohranjene, če je bila cerkva le dovolj odmaknjena dnevnim svetlobam.

Zanimivi so domovi menihov. Kot na Atosu so tudi tu imeli skupno obednico. V skalo so isklesali štrikotno sobo, pohištvo, to je dolgo mizo s klopmi, pa so prav tako izklesali kar iz skale. Klop je izpeljana okoli mize, le na enem mestu je 'prekinjena', tako da so menihi v gosjem redu ležali za kamnitno mizo, na kateri sta še danes dve veliki odprtini za kotle. Stanovali so v celicah, ki so jih prav tako vklesali v skale. Posamezne celice, cerkve ali druge skupne prostore so povežali z rovi in zavitiimi stopnicami. Nekje sem videl dve cerkvi: drugo nad drugo. Povezani sta z zavitiimi temnimi stopnicami.

Menihi so se zavarovali pred napadali tako, da so se umaknili v višje prostore, in to skozi odprine iz stropa. Take zasline izhode v stropu sem videl v cerkvah. Če je grozila nevarnost, so se povzpeli po visoki lestvici in jo nato potegnili v gornje nadstropje.

Menihi so izginili v 14. stoletju, to je v času ko so Anatolsko višavje najprej zasedli Selžuki, nato pa Osmanli. Obe plemeni sta

mongolskega izvora. Imeni pa sta dobili po svojih prvih in najpomembnejših vladarjih. Turško plemo pod vodstvom Selžuka je v 13. in 14. stol. zasedlo Malo Azijo. Za njimi je prišlo sorodno, prav tako mongolsko plemo Turkov, pod vodstvom Osmana. Čeprav sorodni plemeni, sta se kmalu zapletli v boje, v katerih so močnejši Osmanli podredili Selžuke.

Eni in drugi so dolino pustili v miru, toda ne zato, ker bi bili strpni, pač pa zato, ker niso vedeli, kaj početi. Če bi cerkvice lahko spremenili v mošeje, jih danes ne bi bilo več. Kam so se razkropili menihi, kje so njihovi zapiski, svete knjige in zadnja poživališča, ne navajajo Povedo samo, da so živeli v dolini med 9. in 14. stoletjem, torej v času selžuzkih osvajanj.

Cerkvice niso velike, morda 10 krat 6 ali 8 krat 4 metre. Mnoge so celo manjše. Če pomislimo na dobo, v kateri so jih kopali oziroma isklesali, vidimo, da so opravili veliko delo. Iz takšne cerkve, ki je dolga deset, široka pet, visoka pa prav tako pet metrov, so morali odstraniti 250 kub. metrov skale, in to s preprostimi orodjem. Najpomembnejše cerkve so: «Čarikli», kar pomeni cerkev s sandalo — tako so jo imenovali po dveh vdolbinah na freski, ki predstavlja «vnebohod»,

vdolbini naj bi bili Jezusovi stopinji —; naslednjo cerkev so imenovali «Karanlik» oziroma «temno cerkev». Vhod je tako majhen, da dnevna svetloba skorajda ne prodira v notranjost. Zato so freske še danes izredno barvite, le da so domačini popraskali obraze. Neko tretjo cerkev imenujejo «Elmalı», kar naj bi pomenilo «cerkev z jabolkom». Kot najpomembnejšo navajajo «Tokals» ali — v prevodu — «cerkev rokovanja».

Čeprav je Göreme za Turke eno najpomembnejših turističnih atrakcij, je prihod v dolino povezan s časom in denarjem. V Urgüpu ali Nevşehiru morate najeti avtomobil, ki vas bo zapeljal v dolino. Ker so kot izhodišče za obisk doline razglasili Urgüp, se ustavljajo turisti v tem majhnem kraju, kjer so že spoznali, da je tuzišem donosen posel.

M. Č.

HOROSKOP

Veljaven od 20. do 26. avgusta

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V ljubzenskih zadevah vam zvezde ta teden ne bodo naklonjene, zaradi tega pa se ne smete preveč razburjati. V poklicnem delu boste dosegli uspeh, če boste znali izkoristiti ugodne priliko. Srečni dan torek.

LEV (od 21. 3. do 20. 4.) Prijatelno srečanje in razgovori, ki bodo ugodno vplivali na vaše razpoloženje. Poklicno delo bo terjalo od vas velik napor. Privoščite si ob koncu tedna malo oddiha, da ne bo trpelo vaše zdravje. Lepe priliko za izlet. Pismo.

STRELEC (od 21. 3. do 20. 4.) Iztimno zadovoljstvo in zadovoljstvo v vašem srcu, ker ste se te dni lahko prepričali, da vas ima zares rad. Ne poskušajte se v nove dogodivščine in ne nasledajte vabljivim besedam in obljubam. Privoščite si še malo počitka.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Vam pa prihaja ugoden veter, v srčnih zadevah boste osvajači srca. Bodite previdni. Poklicno delo ne bo šlo od rok in ne boste dosegli pravega uspeha. Ne razpisujte denarja. Obisk znancev. Srečni dan sobota.

DEVICA (od 21. 4. do 20. 5.) Ugodne razmere za začetek sentimentalnih zadev in poglobitev medsebojnega razumevanja z drago osebo. V poklicnem delu boste čutili posledice utrujenosti in okolja. Pazite na svoje zdravje. Pismo.

KOZOROG (od 21. 4. do 20. 5.) Dnevni polni presenečen in lepih doživetij, ki bodo močno vplivali na vaše življenje. V poklicnem delu pustite, da se stvari same razvijajo, sicer bi lahko pokvarili uspeh. Obisk znancev.

DVOJKA (od 21. 5. do 20. 6.) V sentimentalnih zadevah boste doživeli razočaranje in naleteji na resne ovire, zaradi česar boste spremenili svoje načrte. V poslovnih zadevah boste imeli več sreče in možnosti zaslužka. Prijatne novice.

TEHTNICA (od 21. 5. do 20. 6.) Neprilagodni dogodki in vesele novice bodo vzbudili v vašem srcu lepe nade. Tudi v poklicnem delu boste zadovoljni in boste dosegli uspehe. Uresničili boste neki svoj načrt. Lepa priliko za zabavo.

VODNAR (od 21. 5. do 20. 6.) Srečanja vzbudila vama občutljiva v vašem srcu. V poklicnem delu boste močno napredovali, kar bo terjalo vašo sposobnost in spretnost. Zanimivi razgovori. Srečni dan sredo.

RAK (od 21. 6. do 20. 7.) Razvoj dogodkov zahteva, da ste v srčnih zadevah bolj previdni, sicer boste občutili posledice neprijetnih presenečenj. V poklicnem delu vam čaka težka naloga. Od uspeha bo odvisno vaše napredovanje. Srečni dan sredo.

SKORPIJON (od 21. 6. do 20. 7.) Z drago osebo se morate te dni temeljito iskreno pogovoriti, da boste lahko razjasnili neke kočljive zadeve. V poklicnem delu bodite previdni, ker bi vam nekdo hotel škodovati. Srečni dan četrtek.

RIBE (od 21. 6. do 20. 7.) Prijatelno srečanje in zadovoljstvo. Ne nasledite puhlim besedam. Privoščite si nekaj počitka, da se boste mogli spet oprijeti dela v vašem elanem. Pismo in presenečenje. Srečni dan sredo.

Za dobro voljo turistov v Portorožu

Tekme osličkov

Kup fotoreporterjev - Prednjačile so oslice - Zmagalo je avstrijsko dekle

Na športnem igrišču v Luciji pri Portorožu so bile v nedeljo popoldne tekme osličkov, ki jih že nekaj let prireja v zabavo domačin in tujih gostov Turistično društvo Portorož-Piran. Dobre volje in smeja je bilo toliko, da bi nekaterim tujim turistom, zlasti nežnega spola, kma-

lu postalo slabo, ker so se od srca, do solz smejali ob neštetihi smešnih in zabavnih prizorih. Najprej je bila povorka okrašenih istrskih vozičkov z oslovsko vprego. Nato se je začelo tekmovanje z vrhlo tekmovanje z vrhlo. Zmagali so seveda bolj spretni kmetje, ki so dobro dre-

virali svoje osličke, medtem ko so morali drugi ključno zapustiti tekmo, ker jih stučki niso ubogali. Za vozovi so se dvigali oblaki prahu, navdušeno občinstvo je navijalo in poževalo prah, ne da bi se tega niti zavedlo. Vozáč in osliček - zmagovalca sta dobila nagrado in lovornje venca.

Sledilo je tekmovanje jezdecov-serije A. Pomerili so se med seboj isti tekmovalci z istimi oslički kot z vprego. Zdal je bilo še več smeja. Nekateri oslički se sploh niso zmenili za jezdecove, zastavice, redarje in tekmovalno progno, drugi pa so hoteli dokazati, da so skoraj kos dirkalnim konjem. Prednjačila je oslica, ki je bila deležna burnega aplauza mednarodnega občinstva.

Največ smeja je bilo ob zadnjem delu priveditve. Na vabilo ocenjevalne komisije in zgovornega napovedovalca se je prijavi-la za dirko na osličkih skupina tujih in domačin gostov. Brez sedla se gre kar tako, oset pa dobro ve, če ga jezdi gospodar ali tujec. Nekateri stučki so se takoj otresli jezdecov in se začeli po svoji navadi valjati po tleh, drugi pa so noreli vprek po igrišču. Jezdci so se tiščali, padali, pa tekli za oslički, da bi jih spet zahajali. Ničde se ni pobil ali ranil; prvo nagrado pa je odneslo neko brhko dekle iz Avstrije.

Se to. Poklicnih fotoreporterjev in amaterjev iz raznih držav, ki so slikali in filmali tekmo, je bilo več kot na marsikateri športni tekmi.

Najmlajši jezdec na najlepšem osličku

Oslica — zmagovalca pozira domačim in tujim fotografom

GRAFOLOG ODGOVARJA

NOVOPOROCENA — Manjka vam še precej napora, da boste dosegli to, kar ste si zadali za svoj cilj. Po naravi ste skromni. Dosežete svoje cilje, četudi ni vse zlato, kar se svetli. V življenju se znajdete in znate ustvariti nekaj. Z eno besedo, imate vse lastnosti, da se

Zagubiti igro, imati za mene čas,

v življenju postavite na prvo mesto. V tej zvezi pa morate posvečati vso pozornost trdnosti svojega zdravja in se posebno še paziti temperaturnih izjem, katere imajo pri vas lahko zelo močne in dalekošne posledice. Vendar pri današnjem stanju zdravniške znanosti tudi za vas ta problem ni nepremagljiv.

VEDNO VESELA POMLAD — Po naravi ste zelo miroljubnega značaja in radi hodite po že izhujenih poteh. Prepričani ste, da boste vse, kar ni harmonično, odgnano estetično. Svoja nihanja in notranje boje skušate na zunaj sicer zakriti, vendar bister opazovalec lahko po vaši dejavnosti ugotovi, da ste čestokrat zelo nesigurni. Otrsite se čim

Majhna, bela ladjica, ki se

prej vsakovrstnega nihanja, katero nastane kot posledica tujih vplivov. Posebno pazite še taktar, kadar so omenjeni vplivi negativne osnove. Cimprej si najdete močno oporo v življenju, odločnega sopotnika!

2 + 2 — Vaša pisava prikazuje osebo, katere ima močno razvit smisel za vsa področja umetnosti, zlasti pa za igralno umetnost. Če boste temu pridružili še glasbeno področje, resnični uspeh ne bo izostal. Vendar morate biti pri prvih uspehih nadvse pozorni, kajti lahko vas zapeljejo in zazibljejo v stanje, da boste mislili, da ste na tem področju že trdno usidrani. To bi bila velika utvara, ker bi vas mogla odpriti prva močna, konstruktivna kritika, če ne boste istočasno s svojimi prvimi uspehi skrbeli tudi za strokovno izpopljevanje.

1 + 1 — V svojih pogledih na življenje ste že precej ustaljeni. Lepe besede ali obljube vas trenutno postavijo na določeni poti, vendar se še pravočasno strepnite in gledate življenje realno, kakršno pač je. Dajte svoje intenzivne dejavnosti ne smete prekriti zaradi nenadne pojave čustev in nepotrebnih utvar. Bodite previdni in dosledni ter pazite, da ne delate nepotrebnih napač. V večji meri se naslanjate na romantične prijatelje, ki so v nenadni nesreči čestokrat edina opora.

684: MAJA — Čeprav mislite, da ste oseba močno volje, so vaša dejanja čestokrat odraz trdograditve, ne celo nerazumevanja, kar pa je zelo daleč od močnejšne volje. Slednje bi si morali šele utrditi, in to na ta način, da bi dobili v vseh pogledih v oblast

poveste Hajjo men

mega sebe, ter bi s tem, da se kontrolirate ob vsaki priliki in razumno ter po planu delujete, lahko delali, da imate resnično močno voljo. Predvsem v zvezi omenjenega razvoja polagajte veliko pažnjo na odstranjevanje raztresenosti in nepremišljenega delovanja.

685: PUHEK — Če se znajdete v določenih situacijah, ste lahko zelo produktivni. Opustite pa razmišljanje o preteklih dogodkih, s katerimi niste bili vedno povsem zadovoljni. Prav to premišljevanje o preteklosti, katere ne more prinesiti nobenih večjih koristi, je

saj vam, Olg mo J; to opo

pri vas ovira, zaradi katere ne nastopate tako, kakor bi sicer mogli. Mislim, da v tej zvezi ni potrebno večjega pojasnjevanja in boste sami z lahkoto uganili, kaj vam je v bodoče storiti. Pazite se vsakega pretiravanja, da bi nenkrat storili to, kar bi že lahko v preteklosti.

Goriško-beneški dnevnik

Statistični podatki za mesec april

Prometne nesreče so zantevale 4 smrtne žrtve in 21 ranjenih

Goričani so pokadili 4,6 tone najrazličnejših tobačnih izdelkov

Izšel je mesečni goriški običaj za april, ki objavlja na prvih straneh sklepe zadnjih sedmih dni običaja, ki mu je načeloval župan dr. Bernardis ter poročilo o zaključni seji prejšnje uprave, ki je bila 11. aprila zvečer.

Na naslednjih straneh so najprej objavljeni podatki o vremenu. Iz njih povzemamo, da je bil najtoplejši dan 10. aprila, ko so izmerili točno 24 stopinj; najhladnejša noč pa je bila 6. aprila: 4,8 stopinje. Prve dni meseca, predvsem pa druga polovica je bila v celoti deževna.

V tem mesecu je bilo sklenjenih 27 cerkvenih porok, rodilo se je 55 otrok; prevladovali pa so fantki: rojilo se jih je 34. Umrlo je 24 moških in 14 žensk. 9 oseb je umrlo zaradi raka, 12 zaradi okvar na krvnem obtoku, 5 zaradi bolezni na prebavilih, 5 zaradi nasilne smrti itd. Zdravstveni policiji so prijavili 12 primerov nalezljivih bolezni, od katerih kar tri primere, ker so osebe bile ogrižene po psih.

Mestni uslužbenci so razkužili dve stanovanji, dve učilnici, eno javno poslopje in

Cepljenje otrok v Sovodnjah

Občinski zdravnik dr. Dalmeš je bo šel na 24. avgusta ob 9.30 zjutraj cepiti otroške paralize otroke sovodnjske občine.

Stariši naj otroke pripeljejo v zdravniško ambulanco na županstvu.

Dvodnevni izlet Štandrežev po Sloveniji

Prosvetno društvo »Oton Zupančič iz Štandreže organizira v soboto 16. in nedeljo 17. septembra 2-dnevni avtobusni izlet po Sloveniji. Udeleženci se bodo peljali po: Soški dolini, čez Vršč, Kranjsko gorje, Celje, Maribor, Ljubljano, Postojno in Novo Gorico, Vipavo, predsednik Alojz Tabaj v Ul. sv. Mihaela 260 do 27. avgusta. Alojz Tabaj bo postregel tudi z vsemi potrebnimi informacijami.

Priloge za odkritje spomenika nad Šmartnem

V jugoslovanskih Brdih' asfaltirajo glavno pot

V kratkem bodo asfaltno plast položili med Plavmi in Dobrovem

V jugoslovanskih Brdih so v teku obsežne priprave za proslavo 20-letnice vstaje. Ob tej priliki bo velika manifestacija, katere se bo po doseženih predvidevanjih udeležilo več tisoč prebivalcev novogoriškega okraja. Kakor smo že poročali, bodo ob tej priliki odkrili nad Šmartnim 25 metrov visok spomenik padlim partizanom, zgrajenem v obliki svetilnika, ki bo obenem služil za razgledni stolp po Brdih, Furlaniji in Vipavski dolini.

V kratkem bodo dobila Brda asfaltirano cestno zvezo s Soško dolino. Sedaj polagajo asfaltno plast pri Vrhovljah, prihodnji teden pa bodo pripeljali iz Ljubljane poseben stroj in z njim nadaljevali asfaltiranje po klanecu proti Plavem. Pred mesecem so skupine delavcev razširile cesto, kjer je bilo to potrebno, zgradile pa so tudi številne opre-ne zidove, da bi se zemeljski plazji ne usipali na cesto.

Nedvomno bo ta cesta izrednega pomena za Brda, saj se bodo po njej radi odpeljali v ta tepi kraj tudi številni Goričani, ki so se doslej nekoliko zdržali nazaj zaradi slabe poti. Kdor še ne ve, naj mu povemo, da je vožnja čez jugoslovanska Brda zelo prijetna. Vanje se zapelje iz Soške doline (Plave), potem pa se nadaljuje vožnja čez vsa Brda do obmejne prehoda Nebljo v bližini Celoka. Krožna pot je prav toliko dolga, da jo je mogoče udobno prevoziti v enem popoldnevu, čezudi bi popotnika zamamilo grozde, ki se ponuja na vsakem koraku.

Ob 19.15 so poklicali gasilce v Ul. Rafut, kjer so se vnele saje v dimniku zgradbe št. 43, ki je last Ruggera Drozovića. Ker požar ni predstavljal nevarnosti in ni povzročil tudi nobene škode, so se gasilci ob 20. uri vrnili v gasilski dom.

Saje so se vnele

Navodila za zdravniške preglede v zasebni in občinski ambulanti

Vsak bolnik mora prinesiti na pregled k dr. Rutarju potrdilo, ki ga dobi pri poverjenikih

Vzajemna bolniška blagajna v Števerjanu je poslala vsem svojim članom pismo, v katerem jih obvešča, da je dr. B.lli s 1. avgustom prenehal biti zdravnik števerjanske bolniške blagajne kmetov. Namesto njega bo skrbel za zdravje njenih članov dr. Karlo Rutar s Travnika 13 v Gorici.

Ker je bil sklenjen med vzajemno bolniško blagajno kmetov in novim zdravnikom dogovor glede ordinacije, se pozivajo vsi kmetovalci, člani vzajemne blagajne, da upoštevajo naslednja navodila: dr. Rutar bo sprejel stranke na svojem domu na Travniku št. 13 vsak dan od 8. do 10. ure, vsak petek od 13. do 14. ure pa v občinski ambulanti v Števerjanu. Izven teh dni ne bo sprejemal razen v zelo nujnih primerih, ko mu bodo morali zvečer sporočiti po telefonu. Če ni nujno bodo morali plačati 1.000 lir.

Vsak klient bo moral predložiti potrdilo (notulo), ki jo dobi pri naslednjih poverjenikih: Mario Drufovka (Štedno), Marija Pintar (uradnica na županstvu), Zdenko Terič (Bukovje) in Anton Klanjšček (Jazbine). Kdor ne bo imel omenjenega potrdila, ne bo sprejet, zakaj potrebujejo ga za nadzorstvo.

Obenem se člani vzajemne bolniške blagajne lahko obravajo na pokrajinski blagajno v Gorici, Ul. Boccaccio, za specialne preglede. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 9.30, prizadete osebe pa morajo prineseti s seboj izkaznico.

Obenem se člani vzajemne bolniške blagajne lahko obravajo na pokrajinski blagajno v Gorici, Ul. Boccaccio, za specialne preglede. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 9.30, prizadete osebe pa morajo prineseti s seboj izkaznico.

Najdeni predmeti

V uradu mestnih stražnikov v Ul. Mazzini imajo naslednje najdene predmete: Kdor lahko dokaže, da je

Vesti iz Sovodnj

Povečali bodo jakost električnega toka

Napeljava vodovoda je v polnem teku

Sovodnje so postale v zadnjih tednih eno samo veliki gradbišče. Glavna cesta po vasi je razorana: v vsej njeni dolžini so izkopali jarek, kamor bodo položili vodovodne cevi. Jarek so izkopali tudi proti Skrljam, te dni pa stroj koplje jarek v Potoku. Dasi-ravno se promet v takšnih pogojih slabše odvija, se va-njih tednih eno samo veliki gradbišče. Glavna cesta po vasi je razorana: v vsej njeni dolžini so izkopali jarek, kamor bodo položili vodovodne cevi. Jarek so izkopali tudi proti Skrljam, te dni pa stroj koplje jarek v Potoku. Dasi-ravno se promet v takšnih

Obvestilo za Sovodnje

Izlet preložen na 3. september

Mladinski pevski zbor iz Sovodnje obvešča vse izletnike, ki so se namravljali danes 20. t. m. udeležiti enodnevnega avtobusnega izleta po Soški dolini do izvira Soče, da so iz tehničnih vzrokov izlet preložen na nedeljo 3. septembra.

Izleta se lahko udeležijo člani in nečlani zbora odnosno prosvetnega društva. Vpisovanje se vrši ob sredah in petkih od 21. do 22. ure v prosvetni dvorani v Sovodnjah. Pri vpisu se lahko dobijo tudi vse podrobnejše informacije.

Ital. televizija

9.45: Uvodna za analifabete; 10.15: Kmetijska oddaja; 10.30: Prvenstvo v plavanju; 10.45: Program za najmlajše; 11.00: TV dnevnik; 11.15: Corbucci in Grimaldi: «Il vero e il falso»; 11.30: En dan v newyorški Metropolitan; 11.45: Otvoritev beneškega filmskega festivala; 22.15: Nedelja v sportu, ob koncu TV dnevnika.

Ponedeljek, 21. avgusta 1961

14.30: TV šola; 18.30: Program za najmlajše; 20.05: TV sport; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Preporočila; 22.35: Repor-taža «Le ville del Vesuvio»; 23.05: TV dnevnik.

Jug. televizija

Beograd - Sportno popoldne; 20.00: Sedem dni; 20.45: «Oliver Twist» - angleški ligrani film - Scenarj za po-istoimenskem romanu Charlesa Dickensa napisala David Lean in Stanley Haynes.

Ponedeljek, 21. avgusta 1961

JRT - 20.00: TV dnevnik; Beograd - 20.20: Tedenski sporni pregled; 20.35: M. Brett: «Doktor z glavo in brado», komedija.

Občinska uprava sestavila novi higienski pravilnik

Na osnovi novega pravilnika bodo lahko prodajalce »supercoop« in druge veleblagovnice prodajale vsteklenico mleko, če bodo imele nameščene predpisane hladilne naprave

Kako je s prodajo mleka v velikih trgovinah? V našem mestu se je to vprašanje pojavilo, ko so začeli tržaški »supercoop« prodajati vsteklenico mleko za deset lir cenje kot navadne mlekarne. Takrat je bilo veliko, morda nekaj sto, ter je zato pobuda Delavskih združenj povzročila pri njih veliko negotovost. V zadevo je posegla pre-ljudska komisija, ki je pre-povedala prodajanje vsteklenice mleka, in si-cer zato, ker je bil tak način prodajanja v nasprotju z občinskimi higienski pravilnik.

Pri prepovedi je vsa zadeva zapela. Zadnje dni pa se je vprašanje spet postavilo, kaj med tem časom nisi Delav-ske zadruge držale rok kri-že na to, ki je prepovedala prodajanje mleka v »supercoop«? Poleg tega je tudi občinska uprava v glavnem naklonjena tej izzi.

Ker pa so bile vesti, ki so se v tej zvezi razširile, dokaj netočne, smo se pozanimali pri pristojnih občinskih uradih, kako je pravzaprav s to zadevo.

Kot smo že omenili, je tržaška prefektura prepovedala prodajanje mleka v samoposrednih prodajalnih DZ, ker ni bila v skladu s higienski pravilnik. Dejstvo je, da je tržaška občinska uprava sprejela ta pravilnik že leta 1924 ter je zato še nekoliko starejši kot ustni kraljevi dekret iz leta 1929. Omenjeni predvidevajo, da se mleko lahko prodajajo v trgovinah, ki razpolagajo s določeno tehnično opremo (tekoča voda, bele stene in stenah itd.). Ob tej priliki smo se sezveda s strojniki sprememlo. Hladilni aparat ne bi bil dovolj, na se vedno bolj prodaja v vsteklenicnem stanju.

Slopljeno je prodajna tehnika zelo napredovala, medtem ko je pravilnik ostal vedno isti. V tej zvezi smo se pozanimali pri prefekturi, ki je vsteklenice mleka v »supercoop« začela občinska uprava razpisati o spremembo higienski pravilnika. C pravi, da bi moral razpisati ne bi bilo dovolj, na se vedno bolj prodaja v vsteklenicnem stanju.

Obdobje novega pravilnika in s tem ponovna prodaja vsteklenice mleka v trgovinah »supercoop« predstavlja seveda določeni socialni problem, ker bosta prizadela la precej številno kategorijo (čez 400 trgovin), ki črpa svoj glavni dohodek prav iz prodaje mleka. »Supercoop« lahko prodajajo vsteklenico mleko po precej nižji ceni, ker se ne poslužujejo goriš-tov ter so sploh njihovi re-

ziski stroški zelo nižji. Kako bodo mali razprodajalci odgovorili na to novo po-budo občinske uprave, se še ne ve. O vprašanju vseskozi razpravljajo v njihovi stanov-ski organizaciji.

Podlegla poškodbam

Predsedničnim je na orto-pedskem oddelku splošne bolnišnice umrla 48 let stara Ma-ria Bacchi iz Ul. Ronco 7. Bacchi je bila, ki so jo v bolniš-niško pripeljali 30. junija letos s pridržano prognozo, si je pri padcu na svojem stanovanju zlomila levo steg-neno.

Ukradeni lambreti

Predvčerajšnjim je 53 let-stari Mario Suppani iz Ulice Costalunga 243 prijavil poli-cijskemu komisariatu pri Sv. Soboti, da so mu neznanec ukradli lambreta, ki jo je zvečer pustil pred gostilno »Ex Valle« pri Sv. Anu.

Lambreto so ukradli tudi 24 let starem Daria Coder-maz iz Ul. Ghega 6, ki jo je 17. Lm. pustil v Miramar-skem drevoredu pred hišo o-značeno št. 107. Godevmaz je tatvino prijavil na policijskem komisariatu v Barcovljah.

Pred dnevi pa so »avtomobilske misli« vdrlje v avto dr. Maria Zumina iz Ul. Petronio 21 ter odnesle aktovko z raz-nimi dokumenti in 70 tisoč lir gotovine.

Nezgoda na delu

Med čiščenjem dvigala v Pa-laci javnih del se je večeraj ponesrečila 41 let stara Ada Perin por. Anic od Sv. Marije Magdalene spodnje 698. Z le-vo roko je zašla med vrata dvigala ter si pri tem vrato-dovala prstane in mezinice, tako da so ji morali v bolniš-niци nuditi prvo pomoč.

MELILLO ALFREDO
Trieste - Trst, via A. Caccia 3-10, tel. 96032

PARILLA 125 CC. DVOTAKTNI MOTOR
praktični in udobni model - L. 139.000.
IZREDNI POPUST ZA IZVOZ.
SPECIALNE CENE ZA IZVOZ

MADALOSSO v Trstu, Ul. Torrebianca 26 vogal XXX Oktobre.
dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZICE, žimnice - originalne PERMAFLEX - Cene ugodne

KMETJE, VRTNARJI
Za vsako vošo potrebo se obrnite na domačo tvrdko
FURLANI EDVARD
TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižji ceni vsako vrsto in vrstno sadje (preko grozdne mlince - navadne in v elektronični pogon ter razna vinska posoda: kakor, brenčate, brenčate, škefje, ter vse potrebno za trgovce)

Ekstuzivni zastopnik za tržaško pokrajino: (čez 4000 znanih strojev za obdelavo zemlje, ter kosilnice tovarne AGRIA WERKE

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 20. t. m. ob 18. uri in ob 20. uri na prostem Cinemascope barvni film:

GUSAR MORGAN
(MORGAN IL PIRATA)
Igrajo: S. Reevers in C. Alonso

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 20. t. m. ob 16.30 uri barvni film:

«Sheherazade»
Igra: Yvonne De Carlo

Kino na Očučinah
predvaja danes 20. t. m. z začetkom ob 16. uri film Alberta Lattuada posnet po romanu

«Pisma samostanske novinke»
«LETTERE DI UNA NOVIZIA» GUIDA PIOVENE

Trst
7.15: Kmetijska oddaja; 9.30: Danes na sportnih igriščih; 20.00: Po večernih kraljevih vesteh «Kronike in rezultati sportnih dogodkov».

Koper
7.15: Jutrarnja glasba; 8.00: Domače novice; 8.05: Kmetijska oddaja; 8.20: Zapeli vam bodo in zaigrali; 9.00: Naša reportaža; 9.15: Zabavni zvoki; 9.45: Poje Tony Dallara; 10.00: Prenos RL; 10.30: Operne skladbe; 11.00: Popotovanje; 11.15: Poje Nilla Pizzi; 11.30: Kratke nedeljske koncerte; 12.10: Glasba po željah; 12.35: Tedenski zunanepolitični pregled; 13.30: Sosedi kraji in ljudje; 14.00: Glasba po željah; 15.30: Kvariet plesni orkestri; 16.00: Prenos RL; 19.00: Ljubljanski jazzovski orkester; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 22.35: Nedelja v sportu; 23.00: Prenos RL.

V turistični sezoni, ko je večji promet, je toliko bolj potrebno, da so prometni znaki dobro vidni. Pred dnevi je skupina delavcev zadrževala sredino Karza, da bi vozilki vedeli, kje so na levi strani, neha njihov ved. Točna označba sredine cestni je toliko bolj potrebna, ker je postal Korzo, dasiravno je zelo širok, preozek za sedanji promet, ker parkirajo na obeh straneh avtomobili, ki njegovo širino močno zožujejo.

Radio Velebit

Nedelja 20. avgusta 1961

Radio Trst A
8.00: Kolodar; 8.30: Poslušali boste...; 9.00: Kmetijska oddaja; 9.30: Slovenske zborovske skladbe; 11.30: Oddaja za najmlajše; 12.00: Harmonikar Tony Jacques; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 14.45: Ansambel Srečko Dražič; 15.00: Ciganski orkester Barnabas Bakos; 15.20: Pojeta Bobby Dax in Mina; 15.40: Mojštri sodobnega jazz; 16.00: Popoln-danski koncert; 17.00: Tvojni-ca sanj; 17.30: Plesna čajanka; 18.00: Turistični razgledi; 19.00: Nedeljski vestnik; 19.15: Iz Kernovih, Berlinovih in Rudgersovih revij; 20.00: Sport; 20.30: Toods Mondello in Eddie Calvert; 21.00: Iz zaklad-nice slovenskih narodnih pesmi; 21.20: Schubert: Kvintet v A-duru; 22.00: Nedelja v sportu; 22.10: Plesite z nami; 23.00: Ritmi s klavirjem.

Nacionalni program
8.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Kmetijska oddaja; 8.55: Charlie Kunz pri klavirju; 11.15: Orkestri Paramor in Kostelanetz; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Antidiscobolo; 14.15: Poje Helen Merrill; 14.30: Simfonijski duet; 15.15: Glasbena zabava; 18.15: Simfonični koncert; 19.45: Sportni dnevniki; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Antologija italijanskih komikov; 21.45: Otvoritev beneškega filmskega festivala; 22.15: Tedna aktual-nosti; 22.35: Pianist Aldo Ciccolini; 23.30: Plesna glasba.

II. program
9.00: Jutrarnje vesti; 9.30: Uspehi zadnjega meseca; 10.00: Glasba za praznični dan; 11.00: Nedeljski orkestri; 14.00: Naši pevci; 14.30: Plošče tedna; 15.30: Album pesmi; 16.00: V nedeljo naokrog; 17.00: Glasba in sport; 18.40: Plesite z nami; 20.30: Renato Rascel v «Il mio spet-tacolo»; 21.45: Večerna glasba; 22.45: Poje Julia De Palma.

III. program
16.15: Trudejanka Ottiera Ottierija: «I venditori di Milano»; 18.10: Satiove sklad-be; 18.30: Preditalijanskega slovska; 19.00: Na programu skladbe Benedetta Marcel-la; 20.00: Vsakovečni koncer-t; 21.30: Benjamin Britten: «Berška opera».

Slovenija
7.15: Pesmi in plesi raznih narodov; 7.30: Radijski kole-gar; 7.35: Plošča za ploščo; 8.00: Mladinska radijska igra; 8.50: Iz albuma skladb za o-troke; 9.05: Z glasbo v novi-teden; 9.48: Basist Makso Sa-lva; 10.00: Se pomnite, tovari-ši...; 10.30: Revija domačih pokl; 10.50: Nedeljska matinea; 11.40: Novak Boža; Počit-nice na dvorišču; 12.00: Naši postuščali čestitajo; 13.30: Za

Za jugoslovanske nogometaše se je odmor zaključil

SPORT SPORT X SPORT

Danes prve borbe za točke v jugoslovanskem prvenstvu

Partizan, Dinamo, Hajduk in Crvena zvezda - glavni favoriti - Novinca Novi Sad in Borac - Pomlajena moštva - Mariborov start v B ligi

Medtem ko se italijanski ligaški klubi že pripravljajo na novo nogometno sezono in preizkušajo svoje bolj ali manj prenovljene formacije v prijateljskih srečanjih, se jugoslovanski klubi s takimi pripravami zaključili že prejšnjo nedeljo, danes pa se bodo pomerili že v prvih prvenstvenih tekмах za točke. Zato bo naše čitatelje gotovo zanimalo kakšen je letosnji sestav glavnih jugoslovanskih nogometnih lig in s kakšnimi perspektivami nastopajo v borbo starti in novi ligasi.

Jugoslovanska A liga bo tudi letos imela samo 12 članov od katerih deset starih ter dva nova: Novi Sad in Borac iz Banjaluke, ki sta se prvič povzpela med elite. Nedavni jubilejni nogometni turnir v Splitu med četvorico tradicionalno najboljših moštvev (Partizan, Crvena zvezda, Dinamo, Hajduk) je pokazal, da so favoriti v glavnem dobro pripravljene in da bo po vsej verjetnosti tudi letos med njimi treba iskati novega državnega prvaka. Vsa ta štiri moštva so v znatni meri pomlajena, kar velja še posebno za Partizana in Dinamo, nekoliko manj pa za Hajduka in Crveno zvezdo. Nove moči so morale zamenjati vrsto izkušenih igralcev, ki so bodisi prešli v druge klube, bodisi odšli v izozemstvo, kot na pr. Kostić (Crvena zvezda), Zebeć (Hajduk), Bera (Hajduk), Vukas (Hajduk), Kalo-

perović (Partizan), Belin (Partizan), Crnković (Dinamo) in še kakšne. Od ostalih je z odhodom igralcev v inozemstvo najbolj prizadeta Vojvodina, ki je izgubila tako stebra kot sta bila Veselinović in Bošković. Hajdukov jubilejni turnir je tudi pokazal, da vstopa od vodilne jugoslovanske četvorice v novo prvenstvo najbolj ošibljena Crvena zvezda, najbolj pripravljena pa Partizan (zmagovalec turnirja) in Dinamo (zadnji na turnirju), in naključje je naneslo, da se prav ti dve moštvi sestanejo že v prvem kolu. Zopet drugo naključje je, da povzročijo, da je to derby srečanje moralo biti odloženo za dva dni, ker nastopa Partizan v nedeljo v Budimpešti in da bo odigrano šele v torek. Prvo kolo A lige bo zavreženo, Bera (Hajduk) največji izgodek, tako da bo

teža kola počivala na srečanju v Banjaluki med novincem Borcem in Hajdukom ter v Skoplju med domačim Vardarjem in Crveno zvezdo. Posebno zanimava obeta biti tekma v Banjaluki, kjer bo domači Borac izpostavil ognjenemu krstu, ki bo moral pokazati kakšne so realne možnosti najstarejše iz Urbasa v elitnem razredu. Drugi novincev prvenstva Novi Sad bo prav tako užival prednost domačega terena in srečanju z Mujičevim Veležom. Mujičeva in Zelenikova naloga je težka. Če Velež zmaga bodo vsi dejali: normalno; če pa izgubi, se bo avtomatično pojavilo vprašanje: ali je Velež toliko slab, ali pa je Novi Sad res toliko močan, da bo lahko resno motil mirno spanje favoritov tudi v bodoče.

Na papirju močno izenačeno bo srečanje na Kantridi med Rijeko in Vojvodino. Rečani začnejo prvenstvo nekoliko oslabiljen v primerjavi z lanske sezono, toda to velja v enaki, če ne še večji meri, tudi za Vojvodino. V obeh lanskih srečanjih je bila Vojvodina uspešnejša in domačini bodo hoteli pravo gotovo prekiniti z negativno tradicijo in razveseliti svoje navijače z zmago. Enako negotov je tudi izid beogradske dvojboja med Beogradom in Sarajevom, stalnima prebivalcema srednjega dela lestvice.

Razen neposredne privlačnosti iz kola v kolo pa bo moralo letošnje prvenstvo dati še nekaj več. Nuditi bo namreč moralo jugoslovanskim selektorjem jasna napotila za naslednje leto 1962, ko se bo 16 najboljših držav (in Jugoslavija je praktično že med njimi) potegovalo v Cilu za častni naslov nogometnega prvaka sveta. V ta namen bo potrebno čim tesneje sodelovanje trenerjev, treba bo včasih v interesu višjih ciljev podrediti klubske ambicije državnim in treba bo končno odkriti tudi nekaj novih talentov - zvezd, ki naj bi zamenjale razeđe Kostiče, Zebeće, Crnkoviće, Milutinoviće in druge.

In če bežen pregled čez obe države ligi, vzhodno in zahodno. Obe hosta tudi letos šteli po 12 klubov, t. j. po deset starih in po dva nova. Med ta poslednja se je v vzhodni

skupini po težkih in napornih borbah kvalificiral tudi edini slovenski predstavnik v zveznem merilu Maribor, ki je tako zamenjal izpadlega ljubljanskega ligaša Triglava (bivšega Odreda). S kakšnimi ambicijami vstopa Maribor v to tekmovalno moralo v določeni meri pokazati že njegovo prvo srečanje na domačem terenu z osiškim Proletarjem, ki spada med favorite. Vsekakor bi bilo želeli, da bi imeli Mariborjanci več sreče kot njihov ljubljanski predhodnik in si - če ne več - priborili vsaj obstanek v ligi z upanjem, da se jim bo prihodnje leto priključil še kak slovenski predstavnik.

Za glavnega favorita v tej skupini velja vsekakor lanski član A lige Split, ki bo svojo kandidaturu na ponovni povratek v A ligo moral potrditi že v prvem kolu na škodo drugega novince Borova. V ostalih srečanjih se bodo spoprijeli: Trešnjevka - Lokomotiva, Sloboda - Celik, Karlovac - Sibenik, Zeljeznica (Sarajevo) - Varteks.

V zahodni skupini je favoritov več, glavno besedo pa bi utegnili imeti lanski član A lige beograski Radnički, titogradska Budućnost (tudi član A lige) in subotički Spartak, ki je prav tako že uspešno nastopal v najvišjem razredu. J. K.

Prijateljski nogomet

MTK - Juventus 3:3 BUDIMPEŠTA, 19. - Sinočnje prijateljsko srečanje, ki je bilo v prisotnosti 60 tisoč gledalcev na igrišču Neptadion, med domačo enajstotico MTK in Juventusom se je končalo neodločeno 3:3. Po prvem polčasu so vodili Madžari 3:2. Gole sta za Juventus dosegla Sivori (2) in Stacchini. Za domačine pa so bili uspešni Molnar, Szimcsak in Sandor.

Roma - Sporting 6:2 (3:1)

RIM, 19. - V Rimu je bila predprvenstvena tekma Rome s portugalskim Sportingom. Domačini so premagali goste s 6:2. Prvi polčas se je končal 3:1. Najbolj uspešen je bil Manfredini, ki je v prvem polčasu dosegel vse tri gole za Romo, medtem ko je Jao zmajšal razdaljo za goste. V drugem polčasu je Manfredini še dvakrat pretrese mrežo portugalskega vratarja, medtem ko je bil tokrat uspešen tudi Angelillo. Za goste pa je dosegel gol že v prvih minutah igre Figueredo.

Atalanta - Novara 2:1 (1:1)

BERGAMO, 19. - V predprvenstveni tekmi, ki je bila nocoj v Bergamu, je domača Atalanta premagala Novaro z 2:1 (1:1). V prvem polčasu sta dosegla gola Novara za Atalanto, in Piccioni za Novaro, v drugem pa za Christensen.

KOSARKA

PESARO, 19. - Košarkarski turnir za mednarodno udeležbo beogradskega Radničkega Legija iz Varsave in domačega Algorgija, se je končal z zmago jugoslovanske petorke

Med ameriškim plavalnim prvenstvom

Nov svetovni rekord Clarka na 100 m prosto

Stickles izboljšal lastni rekord na 400 m, Saari pa je dosegel ameriški rekord na 1.500 m

LOS ANGELES, 19. - Med letošnjim plavalnim prvenstvom v Združenih državah Amerike so odlični plavalci dosegli več novih svetovnih in tudi državnih rekordov. Največ presenečenje je pripravil 18-letni Steve Clark, ki je štiri leta čakal na priložnost, da prehiti najhujšega tekmeča v tej panogi Avstralca Johna Devitta, kateremu je pripadal prejšnji rekord. Clark se je danes med finalnimi tekmami na 100 m prosto posredno dočel čas 54"4, s čimer je postal nov svetovni rekorder. Prejšnji

Devittov rekord je bil za 2 desetinki sekunde slabši. Tega je Devitti dosegel v Brisbaneu januarja 1957. leta. Clark se je letos izkazal kot najhitrejši ameriški plavalec. Pozimi je v pokritem kratkem bazenu preplaval 100 jard v 48"8, medtem ko je pred kratkim rabil v 50-metrskem bazenu za 100 m 54"7. Med izločilnimi tekmami se Clark ni izkazal in je dosegel sedmi, to je najslabši čas, ki mu je komaj dovolil, da se je uvrstil v zaključni del tekmovalja. V izločilnih tekmah sta dosegla najboljša časa Braziljec Dos Santos in neznan Američan Davis Lyons. Slednji je dosegel 55"5, medtem ko je Clark rabil za isto progo 56". V finalu se je Lyons uvrstil s časom 56" na drugo mesto, Spreitzer je bil drugi s 55"1, Dos Santos pa je bil s 55"3 tretji.

Drugi rekord je dosegel Amerikan Ted Stickles, ki je zmagal v finalu na 400 m prosto ter je s časom 4'55"6 izboljšal lastni rekord, katerega je dosegel preteklega julija in ki je bil za 1"1 in 2 desetinki slabši.

V finalu na 150 m pa je zmagal Amerikan Roy Saari, ki je dosegel nov ameriški rekord. Saari je preplaval progo v času 17"29"8.

OD TU IN TAM

Nov evropski rekord Van Velsenove 1'0"5

ZWOLLE, 19. - Nizozemka Van Velsen je danes zrušila evropski rekord v plavanju na 100 m hrbtno za ženske s časom 1'0"5. Prejšnji rekord je od lanskega leta pripadal Angležinji Natalie Stawardovi za 1'0"9.

Kasneje je Van Velsenova še enkrat izboljšala rekord s časom 1'0"5. Ta nov najboljši evropski čas je Velsenova dosegla med štafeto 4X100 m.

AVTOMOBILIZEM

GOODWOOD, 19. - Avtomobilska dirka, ki je bila dana na krožni progi Goodwooda, se je končala z zmago Angleža

Italijansko plavalno prvenstvo za pozameznike

P. Sainijeva dvakrat izboljšala rekord na 100 m metuljček

Zmaga Fossattija na 100 m metuljček za moške s časom novega juniorskega rekorda

TURIN, 19. - Tudi v drugem delu italijanskega plavalnega prvenstva za posameznike je prišlo do presenečenja, posebno po zaslugi Paole Sainijev, ki je že v jutranjih izločilnih tekmovaljih na 100 m metuljček za ženske dosegla nov državni rekord.

Presenečenje je v tem, da Sainijeva ni nikoli nastopala v tej panogi. Zjutraj je Paola Saini dosegla čas 1'16"9, s čimer si je osvojila naslov italijanske rekorderke, ki je prej pripadal s časom 1'17"1 Anni Benecović.

Sainijeva je bila danes izredno razpoložena in je tudi v finalu te kategorije s časom novega italijanskega rekorda, katerega je tako dvakrat izboljšala v istem dnevu. V finalu je odlična plavalka dosegla čas 1'15"2.

Na 100 m metuljček pa je zmagal Neapelčan Fossati, ki je s časom 1'03"4 dosegel nov juniorski državni rekord. Zmaga Fossattija ni bila nikoli v dvomu, saj je pustil za seboj drugoplasiranega člana rimskega Lazia Spinola s časom 1'08"9.

100 m hrbtno ženske: 1. SEGRADRA (S. S. Lazio) 1'17"8; 2. Faidiga (CS Fiat) 1'19"3; 3. Massenzi (AS Roma) 1'20; 4. Cutolo (RN Napoli) 1'22; 5. Andrusoni (SS Lazio) 1'22"1; 6. Martinelli (CS Fiat) 1'22"2; 7. Croce (SS Lazio) 1'22"7.

Serpillijeva, ki je dosegla najboljši čas, je bila zaradi nepravilnega obrata diskvalificirana.

200 m prosto moški: 1. DENNERLEIN (CC Napoli) 2'06" (nov državni rekorder); 2. De Gregorio (AS Roma) 2'06"7; 3. Galletti (RN Fiorentina) 2'11"2; 4. Rastrelli (RN Napoli) 2'11"2; 5. Orlandi (CS Napoli) 2'11"9; 6. Bianchi (Triestina) 2'12"4; 7. Boracci (RN Fiorentina) 2'12"5.

Štacija 4X100 prosto ženske: 1. SS LAZIO (Veschi, Benček, Pacifci, Saini) 4'39"5 (nov državni rekorder); 2. CS Fiat (Turin) 4'41"9; 3. AS Roma 4'43"9; 4. SS Lazio B 4'50"3; 5. RN Livorno 4'53"2; 6. Andrea Doria Genova 4'56"2.

Štacija 4X100 mešano moški: 1. CAN. NAPOLI (Schollmeier, Contrada, Fossati, De Felco) 4'21"4 (nov državni rekorder); 2. CS Fiat (Turin) 4'26"8; 3. Lazio A 4'36"3; 4. SS Lazio B 4'38"9; 5. Fiamme Oro 4'47"7; 6. RN Trento 4'51"1.

ALOJZ RAVBAR V viharju

NIKO

Tri dni zatem je namesto Maksa sam šel z Nikom na javko. Ko sta prišla do ceste, kjer je padel Tarzan, je pričel spravevati Nika se neke podobnosti o tem, kako sta bila napadena, kako sta se branila in kako so ga ujeli Nemci. Nika je nejevoljno odgovarjal na njegova vprašanja. V bistvu ni povedal nič novega. Potem je rekel:

«Jaz imam popolnoma čisto vest, kar se vsega tebe tiče. Če pa kdo ne verjame, da se je vse zgodilo natanko tako, prosim, tam so švabi in naj jih gre osebno vprašati, če govorim resnico ali ne.»

Po tem razgovoru je Nika popolnoma spremenil svoje odnose do komandirja in ostalih tovaršev. Postal je skrajno surov, iztvalen in žaljiv. Nekajkrat se je vrnil z javke tako opit od žganja, da se je komaj privelel na karavlo. Vse to je dalo komandirju povod za to, da mu je nazadnje zapretil, da ga bo postal v brigado, če se ne bo spametoval.

«Mar misliš, tovariš komandir, da se bojim iti v brigado?», je odvrnil iztvalno. «Meni je prav vseeno, kje se borim za svobodo.»

Maks je bil tačas odsojen in ni zvedel za ta dogodilja. Zato je tisto popoldne, ko sta šla na zveždo, rekel Niku:

«Ali veš, da bo Time dobil čin podporočnika?»

«Ne brigam se za to,» ga je malomarno odbil. Potem je posmehljivo dodal: «Silvo važno - biti podporočnik! Kar se mene tiče, me presneto malo zanima, ali sem navaden kurir ali komandant vseh kurirjev. Govorim pa si preveč ne domišljam, če rečem, da bi bil tudi jaz sposoben voditi katerokoli karavlo.»

«S tabo, Niko, se ne da več pametno govoriti. Tvoj odnos do drugih postaja vsak dan bolj nemogoč. Nikakor ne morem razumeti, zakaj si postal takšen. Če pojdeš dalje po tej poti, te ne bo privedla do dobrega konca. Bojim se zate, Niko, res se bojim. Morda sem tudi jaz nekoliko kriv tega, ker sem ti obljubil, da bom molčal od stvareh, ki bi jih moral omeniti najinim tovaršem, da bi skupno reševali tvoja vprašanja. Ta molk me bo morda drago stal, pa vendar molčim o vsem tem. Molčim pa zato, ker upam, da boš prej ali slej sprevlel, da ni prav to, kar počenjaš.»

«Jaz vem, kaj delam,» je rekel Niko. «Kar se pa drugih tiče: naj se izhrkajo, hudiči, kolikor jih je volja, saj se ne bodo več dolgo praskali obne.» Nato je pospešil korak in se kmalu oddaljil od Maksa, ki se je začel ukvarjati z njegovimi poslednjimi besedami.

Ko sta se vračala z javje, se je Nika v neki hiši napil žganja. Maksa, ki mu nikakor ni mogel preprečiti pitja, je zdaj na moč presenetilo to, da je Niko žganje pial.

«Kdo ti je dal denar?», se je začudil Maks, ki je vedel, da doslej ni nikdar imel v žepu niti pare.

«Teta mi ga je poslala,» je odgovoril Niko.

«Teta?!» Maks je podvomil, da bi mu bila poslala denar stara samska teta, ki sama ni imela od česa živeti. Vendar ni vrtal globoje v to vprašanje, sam pri sebi pa je sklenil, da bo skušal dognati, od kod dobliva denar.

Ob prihodu na karavlo je komandir trdo prijel pijačnega Nika. Nato je napisal pismo na štab reijejve timlje ter zahteval, naj od-

pokliče Nika s karavle in ga pošlje v brigado. Potem je še rekel Niku: «Takšen, kakršen si postal, ne moreš več ostati v naših vrstah. Tvoje sposobnosti presega vse meje dopustnosti in strpnosti. Ti sam dobro veš, kakšen mora biti partizanski kurir, takšen, kakršen si postal, pa ne moreš in ne smeš več ostati med nami. V kratkem pojdeš v brigado. Si razumel?»

Niko je molčal in se zaprl vase.

Bilo je teden dni za tistim. Ni se še doobra zdnilo, ko je kurir Samo zbudil Nika, da bi ga zamenjal na vstražarskem mestu. Nika je vstal, vze puško in odšel iz kolibe. Zunanaj je ležal prvi sneg. Nika je nekaj časa stal na straži, ko pa se mu je zdelo, da je Samo že zaspal, se je vrnil v kolibo. Ob stal je pri vratih in nape-to prislunil proti pogradu, ki so bili še zaviti v gost mrak. Od tam je prihajalo le dihanje in smrčanje spečih kurirjev. Ti-

VOZNI RED VLAKOV

Table with train routes and times: BENETKE-MILAN, PARIZ-RIM-BARI, ODHODI, 5.32 A Cervignano - Portogruaro, 6.10 R Bologna - Milan, etc.

Table with train routes and times: PRIHODI, 6.22 A Cervignano - Tržič, 7.28 A Portogruaro - Tržič, 9.25 D Turin - Milan, etc.

(*) vsak dan od 1. do 31. avgusta, ob sobotah od 24. 6. do 29. 7., od 2. do 9. 9. in od 16. 12. do 24. 2.; (**) vsak dan od 1. do 31. avgusta, ob nedeljah od 25. 6. do 30. 7. in od 3. do 10. 9. ter od 17. 12. do 25. 2.

Table with train routes and times: OPCINE-LJUBLJANA - BEOGRAD, ODHODI, 0.19 D Općine - Reka - Zagreb - Beograd, 7.22 A Općine - Beograd, etc.

Table with train routes and times: PRIHODI, 5.30 D Beograd - Zagreb - Općine - Ljubljana, 7.13 A Općine - Beograd - Ljubljana, etc.

Table with train routes and times: VIDEM-DUNAJ - SALZBURG - MÜNCHEN, ODHODI, 3.45 A Videm - Trbiž, 5.18 A Videm - Trbiž, etc.

LA GORIZIANA, PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE, GORICA - Ul. Duca d'Aosta 68 - Tel. 28-40 - GORICA

DARWIL, Najnovejši izum moderne tehnike Superautomatic s 57 rubinji, Preko 50 vrst najboljših švicarskih ur Vam jamči: izredno natančnost, izredno vzdržljivost, izredno nizko ceno

TURIZEM

Hotel Bellevue, Ljubljana - Tel. 21-280, Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO

Hotel ADRIA - Ankaran, obiščite svetovno znano POSTOJNSKO JAMNO